

Ministerstvo životního prostředí

Odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence

Praha dne 9. června 2021
Č. j.: MZP/2021/710/2653
Vyřizuje: Ing. Ondrová
Tel.: 267 122 486
E-mail: Barbora.Ondrova@mzp.cz

Krajský úřad Královéhradeckého kraje
Odbor územního plánování a stavebního řádu
Pivovarské náměstí 1245
500 03 Hradec Králové

Stanovisko MŽP k potřebě posouzení návrhu Aktualizace č. 5 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje z hlediska vlivů na životní prostředí

Krajský úřad Královéhradeckého kraje, odbor územního plánování a stavebního řádu (dále jen „KÚ“), jako příslušný orgán územního plánování dle ustanovení § 7 odst. 1 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „stavební zákon“) informoval Ministerstvo životního prostředí (dále jen „MŽP“) o pořízení „Zprávy o uplatňování Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje v uplynulém období (únor 2018 – duben 2021)“ (dále jen „Zpráva“), která ve svém obsahu stanoví požadavky na Aktualizaci č. 5 Zásad územního rozvoje Královéhradeckého kraje (dále jen „A5ZÚR KHK“). KÚ na základě ustanovení § 42 odst. 1 stavebního zákona vyzval MŽP k uplatnění vyjádření s požadavky na obsah Zprávy a rovněž k uplatnění stanoviska, zda má být návrh A5ZÚR KHK posouzen z hlediska jeho vlivů na životní prostředí.

Předmětem A5ZÚR KHK bude prověření změny vymezení koridorů DS5p (pro přeložku silnice I/4 na území města Červený Kostelec) a DS13p (pro přeložku silnice II/303 u města Hronov), prověření možností a podmínek pro vymezení koridoru pro severní obchvat města Jičín, prověření možností a podmínek pro vymezení koridoru územní rezervy pro jižní obchvat Nového Města nad Metují, prověření možností a podmínek pro vymezení koridoru pro novou komunikaci propojující silnici III. třídy III/29810 v prostoru ČOV Hradec Králové a silnici I/37 v rámci již existující mimoúrovňové křižovatky Březhrad – tzv. Jižní propojení dle „Vyhledávací studie trasy jižního propojení“ (SURPMO a. s., srpen 2016), prověření možností a podmínek pro vymezení koridoru pro přeložku silnice I/4 Rychnov nad Kněžnou, obchvat – II. etapa dle zpracované studie „I/14 Rychnov nad Kněžnou, obchvat – technická studie II. etapa“ (Valbek, spol. s. r. o. 2020), dále prověření požadavků na doplnění úkolů územního plánování, a to zejména s ohledem na zásady ochrany a hospodárného využívání nerostného bohatství stanovené v zákoně č. 44/1988 Sb., o ochraně a využití nerostného bohatství (horní zákon), ve znění pozdějších předpisů, prověření možností doplnění úkolů územního plánování pro rozvojovou osu nadmístního významu NOS5 Nové Město nad Metují – Rychnov nad Kněžnou, revize územního systému ekologické stability (dále jen „ÚSES“) na území Krkonošského národního parku a jeho ochranného pásma (dále jen „KRNAP“), vypuštění plochy PPO12 – Suchá nádrž Hejtmánkovice I. – III. či vypuštění silničního koridoru DS50 pro přeložku silnice II/501 u obce Choteč.

MŽP obdrželo následující podklady:

- Zpráva s uvedenými důvody jejího pořizování a návrhy na A5ZÚR KHK.
- Stanoviska orgánů ochrany přírody (Agentury ochrany přírody a krajiny ČR, Regionálního pracoviště Východní Čechy, oddělení Správa CHKO Broumovsko a oddělení Správa CHKO Orlické hory, a dále Správy KRNAP) z hlediska možného významného vlivu na lokality soustavy NATURA 2000 dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) se závěrem, že Zpráva, resp. návrh A5ZÚR KHK může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost evropsky významných lokalit (dále jen „EVL“) a ptačích oblastí (dále jen „PO“).

Vzhledem k výše uvedenému Vám MŽP sděluje následující.

MŽP na základě ustanovení § 42 odst. 1 stavebního zákona a postupem podle ustanovení § 10i odst. 2 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí“) vydává s přihlédnutím k výše uvedeným podkladům následující stanovisko:

Na základě obdržených podkladů, s přihlédnutím ke kritériím přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to zejména k předmětu změny koncepce a charakteristice dotčeného území, MŽP požaduje posouzení návrhu A5ZÚR KHK z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (dále také „vyhodnocení SEA“) a zároveň stanovuje níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení SEA. Návrh A5ZÚR KHK může mít významný vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, a proto je nezbytné provést jeho posouzení z hlediska vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví (tzv. proces SEA), a to v plném rozsahu dle přílohy ke stavebnímu zákonu, a zároveň posouzení jeho vlivů na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO podle ustanovení § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Odůvodnění:

S ohledem na obsah a podrobnost poskytnutých podkladů bylo přistoupeno k souhrnnému porovnání s kritérii pro zjišťovací řízení podle přílohy č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí:

1. Obsah koncepce

Ze Zprávy vyplývá, že při zpracování A5ZÚR KHK se nepočítá se zpracováním variantních řešení. Řešení nově vymezených či změn stávajících koridorů a jejich akceptovatelnost bude třeba posoudit v rámci vyhodnocení SEA. Zpráva obsahuje jak obecné, tak konkrétní požadavky na obsah A5ZÚR KHK. Opatření vycházející z konkrétních požadavků, resp. koridory dopravní infrastruktury (silniční obchvaty měst, přeložky silnic), stanoví rámec pro budoucí povolení záměrů dle přílohy č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, a to především z hlediska svého umístění, povahy i rozsahu (velikosti). V souvislosti s požadavkem na doplnění úkolů územního plánování, resp. úkolu týkajícího

se vydobytí stávajících výhradních ložisek a ložisek nevyhrazených nerostů, konstatovala Správa KRNAP možnost významného vlivu na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL a PO Krkonoše, neboť na daných ložiscích se nachází řada tamějších předmětů ochrany, které mohou být v důsledku naplnění a provádění těchto úkolů ohroženy. Návrh A5ZÚR KHK má vztah zejména k územním plánům dotčených měst a obcí a dalším regionálním či národním dokumentům týkajícím se dopravní infrastruktury. V rámci pořizování A5ZÚR KHK bude prověřen soulad s Politikou územního rozvoje ČR (Úplné znění účinné od 11. 9. 2020). Zpráva neobsahuje takové změny, které by představovaly významné dopady do oblastí uplatňování práva životního prostředí EU.

2. Charakteristika vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a charakteristika dotčeného území:

V případě realizace A5ZÚR KHK lze předpokládat zlepšení dopravní situace v dotčených městech a zlepšení kvality života obyvatel v nich žijících, a sice v důsledku odvedení části dopravy z center těchto měst. Lze však zároveň očekávat méně či více výrazné zásahy v dotčeném území, a proto je žádoucí posoudit veškeré potenciální vlivy návrhu A5ZÚR KHK na životní prostředí a veřejné zdraví. V souvislosti s A5ZÚR KHK je možné předpokládat jak vratné vlivy, spojené s dobou výstavby, tak nevratné dopady na životní prostředí, např. v podobě záboru zemědělského půdního fondu (dále jen „ZPF“), ovlivnění ÚSES či krajinného rázu nebo případných střetů s významnými krajinnými prvky (dále jen „VKP“). Dále nelze vyloučit možnost významných vlivů návrhu A5ZÚR KHK na EVL a PO Krkonoše. V této fázi pořizování A5ZÚR KHK nelze s jistotou vyloučit ani potenciální kumulativní a synergické vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Je proto nezbytné tyto vlivy náležitě vyhodnotit a stanovit jak případná opatření k předcházení, vyloučení či zmírnění kumulativních či synergických vlivů, tak monitoring zjištěných vlivů. Potenciální vlivy přesahující hranice České republiky nejsou v souvislosti s návrhem A5ZÚR KHK předpokládány.

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR ve svém výše uvedeném stanovisku vyslovila nesouhlas s případným vznikem návrhového koridoru, resp. s realizací stavby přeložky silnice II/303, pro kterou je nyní v Zásadách územního rozvoje Královéhradeckého kraje (dále jen „ZÚR KHK“) vymezen koridor územní rezervy DS7r. Tento koridor územní rezervy, jak vyplývá ze Zprávy, bude prozatím v ZÚR KHK ponechán. Tentýž orgán ochrany přírody rovněž upozornil na významné střety se zájmy ochrany přírody a krajiny v případě územní rezervy pro vodní nádrž Pěčín, která bude v ZÚR KHK beze změny ponechána.

V dotčeném území se nachází KRNAP i lokalita soustavy NATURA 2000 – EVL a PO Krkonoše. Vzhledem k obsahu Zprávy nelze vyloučit negativní vlivy na tato území ani na další přírodní hodnoty v dotčeném území. Vzhledem k charakteru a rozsahu opatření obsažených v návrhu A5ZÚR KHK nelze vyloučit potenciální negativní vlivy na oblasti s větší hustotou obyvatel. V této fázi pořizování není známo překročení norem kvality životního prostředí nebo mezních hodnot v souvislosti s předmětnou A5ZÚR KHK.

Tyto údaje budou zajišťovány jako podklady pro následné vyhodnocení potenciálních vlivů (včetně kumulativních a synergických) této koncepce na životní prostředí.

3. Předpokládaný přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí zpracovávaných na odlišných úrovních v téže oblasti

Posouzení A5ZÚR KHK lze považovat za přínosné z důvodu zajištění environmentální integrity a prevence závažných či nevratných poškození životního prostředí a lidského zdraví v dotčeném území.

MŽP jako dotčený orgán při pořizování zásad územního rozvoje v souladu s ustanovením § 10i odst. 2 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí stanovuje níže uvedené podrobnější požadavky na obsah a rozsah vyhodnocení SEA. Obecně však platí ta zásada, že MŽP požaduje zpracovat vyhodnocení vlivů návrhu A5ZÚR KHK na životní prostředí a veřejné zdraví dle přílohy ke stavebnímu zákonu, a to v takové podrobnosti, jaká odpovídá měřítku zpracování předmětné A5ZÚR KHK.

Při zpracovávání vyhodnocení vlivů návrhu A5ZÚR KHK na životní prostředí je možné vycházet z „Metodického doporučení pro vyhodnocení vlivů PÚR ČR a ZÚR na životní prostředí“ zveřejněného ve Věstníku MŽP (ročník XV – únor 2015 – částka 2).

1. U navrhovaných koridorů požadujeme jednotlivě vyhodnotit jejich potenciální vlivy na všechny složky životního prostředí a veřejné zdraví. Posuzují se vlivy na veřejné zdraví a životní prostředí, zahrnující vlivy na živočichy a rostliny (zejména vlivy na fragmentaci krajiny, střety s migračními trasami živočichů a zachování migrační propustnosti), ekosystémy, biologickou rozmanitost, půdu, vodu, ovzduší, klima, krajinu, krajinný ráz, přírodní zdroje, hmotný majetek a kulturní dědictví a jejich vzájemné působení a souvislosti.
2. Při vymezování nových koridorů v maximální možné míře prověřovat řešení ve variantách nebo alternativách a tyto varianty nebo alternativy následně náležitě vyhodnotit a porovnat. V případě variantního řešení vyhodnotí posuzovatel všechny dostupné varianty v návrhu A5ZÚR KHK z hlediska jejich přípustnosti (přípustné, podmíněně přípustné, nepřípustné) v souvislosti se zájmy ochrany přírody. U varianty podmíněně přípustné navrhne posuzovatel případná opatření, která by vyloučila, snížila, zmírnila nebo kompenzovala negativní vliv na zájmy ochrany přírody. Dále porovná varianty a stanoví jejich pořadí z hlediska vlivů na chráněná území a v závěru konstatuje nejpříjemnější variantu. V případě, že dle názoru posuzovatele je možné najít vhodnější řešení, která nejsou v návrhu A5ZÚR KHK zahrnuta, je možné je ve vyhodnocení uvést a doporučit jejich zařazení do návrhu A5ZÚR KHK.
3. V rámci vyhodnocení vlivů návrhu A5ZÚR KHK na životní prostředí provést náležité vyhodnocení potenciálních kumulativních a synergických vlivů. Vyhodnocení těchto vlivů na životní prostředí je třeba zpracovat jak na úrovni konkrétních koridorů, tak s ohledem na širší vztahy a vazby, i v souvislosti se stavem v území a záměry schválenými k realizaci

či záměry uvažovanými (poukazujeme především na rozsudky Nejvyššího správního soudu sp. zn. 1 Ao 7/2011 – 526 a 4 Aos 1/2013 – 133). Tam, kde budou zjištěny potenciální negativní kumulativní nebo synergické vlivy, je nutné navrhnout kompenzační opatření a také monitoring těchto potenciálních vlivů.

4. Vyhodnotit potenciální vlivy návrhu A5ZÚR KHK ve vztahu k obecné ochraně přírody a krajiny, zejména možné vlivy na ÚSES a VKP, dále ovlivnění krajinného rázu a migrační prostupnosti krajiny.
5. Vyhodnotit potenciální vlivy na zvláště chráněná území (dále jen „ZCHÚ“), resp. zda v důsledku A5ZÚR KHK nemůže dojít k ohrožení předmětů a cílů ochrany soustavy ZCHÚ.
6. U aktivit, které mohou ovlivnit ZCHÚ a EVL či PO, zohlednit únosnost jednotlivých chráněných území vzhledem k jejich přírodním podmínkám, předmětům ochrany a celistvosti a posoudit možné vlivy z hlediska přímých disturbancí.
7. V případě identifikace možných negativních vlivů návrhu A5ZÚR KHK na ZCHÚ, EVL a PO, zvláště chráněné druhy rostlin a živočichů, biodiverzitu, VKP, ÚSES a další chráněné složky životního prostředí navrhnout ve vyhodnocení SEA opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci těchto negativních vlivů a opatření zajišťující migrační prostupnost území pro živočichy.
8. Posoudit vlivy na podzemní a povrchové vody, vodní režim a zadržování vody v krajině, chráněné oblasti přirozené akumulace vod a ochranná pásma vodních zdrojů a navrhnout opatření k předcházení, vyloučení, snížení či kompenzaci případných negativních vlivů.
9. Vyhodnotit potenciální vliv na zemědělský půdní fond (dále jen „ZPF“), především z hlediska ohrožení předmětů a cílů ochrany ZPF, dále ve vztahu k velikosti záborů zemědělské půdy a také záborů nejkvalitnější půdy v I. a II. třídě ochrany. Navrhnout minimalizační opatření vůči možným negativním vlivům.
10. Požadujeme vyhodnotit vliv koncepce na pozemky určené k plnění funkcí lesa a zásahy do lesních porostů a do ochranného pásma lesa.
11. Požadujeme vyhodnotit vliv návrhu A5ZÚR KHK na kvalitu ovzduší, zejména v obytné zástavbě, a navrhnout taková opatření v podrobnosti zásad územního rozvoje, která zajistí, že realizací obchvatů měst nedojde ke zhoršení imisní zátěže v jiných osídlených lokalitách oproti stávajícímu stavu.
12. Požadujeme vyhodnotit, zda návrh A5ZÚR KHK naplňuje cíle koncepčních dokumentů v oblasti ochrany přírody a krajiny, např. Státního programu ochrany přírody a krajiny ČR 2020 – 2025, Státní politiky životního prostředí ČR 2030 s výhledem do roku 2050, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016 – 2025, Politiky územního rozvoje České republiky (Úplné znění účinné od 11. 9. 2020), a případně také platné plány péče dotčených ZCHÚ.
13. Požadujeme, aby posuzovatel v rámci vyhodnocení vlivů návrhu A5ZÚR KHK na životní prostředí vypracoval závěry a doporučení včetně návrhu stanoviska MŽP k návrhu A5ZÚR

KHK s uvedením jasných výroků, zda lze z hlediska potenciálních negativních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví jak s aktualizací A5ZÚR KHK jako celkem, tak s jednotlivými opatřeními souhlasit, souhlasit s požadavky včetně jejich upřesnění, anebo nesouhlasit.

14. V rámci vyhodnocení SEA je nezbytné relevantně vypořádat a náležitě odůvodnit všechny požadavky uvedené v tomto stanovisku.

Jelikož některé příslušné orgány ochrany přírody nevyloučily ve svém stanovisku dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny významný vliv návrhu A5ZÚR KHK na příznivý stav předmětu ochrany a celistvost EVL nebo PO, musí být návrh A5ZÚR KHK předmětem posouzení podle § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny a jeho prováděcího předpisu, kterým je vyhláška č. 142/2018 Sb., o náležitostech posouzení vlivu záměru a koncepce na evropsky významné lokality a ptačí oblasti a o náležitostech hodnocení vlivu závažného zásahu na zájmy ochrany přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Nevyloučí-li výsledek posouzení vlivu návrhu A5ZÚR KHK na příznivý stav předmětu ochrany a celistvost EVL nebo PO významný negativní vliv na předmět ochrany a celistvost EVL nebo PO, musí pořizovatel respektovat ustanovení § 45i odst. 2, odst. 8 až odst. 12 zákona o ochraně přírody a krajiny.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů na
životní prostředí a integrované
prevence
podepsáno elektronicky

Na vědomí

- MŽP, odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny, zde
- Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 – Chodov